

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő. Ide intézendők a reklamációk is.

Előfizethető helyben:

Teleki K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben — vidékről pedig a postahivatalok útján.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr. Nyiltéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál, a szerkesztőségben, valamint Zichermann H. közvetítő irodájában is.

Név nélkül, vagy bérmentlenül beküldött levelek nem vétetnek figyelembe.

Kéziratok vissza nem adatnak

Királyi tábla.

Május 5-ikén megkezdik az új felső bíróságok működésüket s ezzel új korszak nyílik meg Magyarország igazságszolgáltatásának s a magyar városok fejlődésének történetében egyiránt. Sokan vannak azonban, a kik a decentralizációtól várt sok jóban kételkednek s egyáltalán nem tudják belátni, hogy egyes külső és felületes előnyöktől eltekintve mi üdvös változást vonhat maga után a decentralisatio akár egyik, akár másik téren.

Hogy nem tartunk a kételkedőkkel, azt mióta a kir. táblák felosztásáról a lapokban csak szó van, azt hiszem, eléggé bizonyítottuk. Sőt igen sokan nem is minden jogos alapon kívül vérmes reménykedéssel vádoltak bennünket. Ma azonban a decentralisalt kir. táblák tényleges működésének küszöbén, ne csodálkozzék rajta senki, ha egyetlen pillanatra a mi vérmes tollunkat is megállítja valami futó aggodalom. De nem hisszük, nem hihetjük, hogy az, a mitől új életet várunk, csak újabb stagnációnak legyen kezdete. Bármennyire is megingatta Szilágyi Dezső maga iránt a jogász világ bizodalját, nem merjük róla feltenni még sem, hogy a királyi táblák decentralisatióját csak azért vitte keresztül,

hogy annyi és oly fényes ígéretek és jogos várakozás, a nemzetnek annyi szövargása után — aliquid fecisse videtur.

Már pedig, ha a királyi táblák szétosztását az igazságügyi kormány nem annak tekinti, a minél igazságügyi szempontból tényleg nem is egyéb, mint az igazság kiszolgáltatásának adminisztratív beosztása, a keretek megállapítása, melyekből a kép még hiányzik. Erről a képről nem tudjuk még, hogy milyen lesz. Ez képezi a mi egyedüli aggodalmunkat. E felől vagyunk tulajdonképen teljes tájékozatlanságban.

Koronként ugyan olvashatunk felhivatalos bulletineket, hogy most ennek a javaslatnak a kidolgozásával N. N. kitűnő jogászunk, majd egy hétre rá, hogy ugyanazon javaslat elkészítésével X. Y. kiváló képzettségű képviselőnk bizatott meg. Néha azt is olvassuk, hogy egyik-másik javaslat »előadói tervezete« már el is készült, sőt hogy már miniszteri tanácskozás alá is vétetett, s a mi a feketevérü pessimistákat tán csak mégis elhallgattatja, a javaslat »már legközelebb« a képviselőház elé is terjesztetik. Ezt az utóbbi hirt elolvassuk, különféle sugalmazások kíséretében vagy huszszor-huszonötösör, történni azonban nem történik semmi s a »már legközelebb« előt-

tünk immár a görög kalendarium végét jelenti.

A decentralisatio pedig nem ér egy fabatkát sem az eljárások megfelelő reformja nélkül. Haszon helyett magának az igazságszolgáltatásnak véghetetlen kárára, a jogegység megbontására vezet. Nálunk, hol a magán jog terén jobbara a *prudens iudicis arbitrium* alkot és al kalmaz egyszerre törvényt, ez állapot kiszámíthatatlan következményekkel jár. Arról úgy látszik le kell tennünk, hogy egyhamar magánjogi codexünk legyen. Az anyagi jog hiányait tehát a helyes eljárásnak kell pótolnia. A büntető jog terén van ugyan kitűnő anyagi törvényünk De ezen meg, a mint látszik, az igazságügyminiszter ur igen lényeges operatiókat akar keresztülvitetni, a helyett, hogy előbb legalább e minden törvényünk legközelebbi alkotásának megfelelő alaki jogot teremtené.

A szóbeliség és közvetlenség éltető lelke nélkül a decentralisalt táblák épp oly holt gépezet kerekerei maradnak, mint a milyen lélek nélküli s önsulya által agyonnyomott colossus volt az eddigi egységes kir. tábla. Gyorsabb, jobb ügymenetre számíthatunk a leginkább arra való erők ügyes és sikerült kiszemelése következtében, de beteg igazságszolgáltatásunk lényeges javulását hiába remél-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

Szegény Kari.

— Rajz. —

Irta: Országh Bertalan.

I.

— Szervusz Kari pajtás!
 — »Szervusz«!
 — Hát te miért rohansz, mintha az eszedet kergetnéd?
 — Bocsáss barátom, sietek.
 — Van szerencsém látni. De hát hova?
 — Hova, hova? Hát »Ó« utána.
 — Ó! Ó! Ki az az Ó?

»Ki volna más, mint a szép Irma, színházunk bűvös ajku csalóánya. Bocsáss barátom. hadd megyek, mert még elvesztem a szemem elől, ezt pedig meg nem bocsátanám neked soha.«

Ezzel kirántotta kezemből a kabátja szárnyát, melynél fogva tartottam s rohant a szép Irma után. Szembe vele jött egy tenyeres-talpas vászon cseléd, fején egy dézsa vízzel. Az én Kari pajtásom rohan előre és teljes erővel

neki ütközik a gyanútlanul, csendes léptekkel közlő szolgálónak.

Egy »Jézus Mária« kiáltás, és Kari barátom a nyakába zudult vizár következtében megdermedve áll, fején a dézsával, mely estében sisak módjára helyezkedett el összetört kalapja felett.

Az emberek összecsoódnak, a szép Irma is visszafordul és kaczag.

Tableaux!!

Most pedig ismerkedjünk meg közelebről az önkénytelen hideg fürdőt vett barátunkkal. Ő kigyelme nem ugy született, mint más közönséges ember fia, mert születésének napja épen újév éjjelére esett, ezer nyolczszáz nem tudom hányban.

Már születése pillanatában megjósolta Csajkos Jánosné asszonyom, a falu érdemes bábája, hogy a fiu nagy dolgokra van hivatva, mert egyrészt, hogy ünnepnapon született, tehát semmiesetre sem lehet belőle holmi hétköznapi ember, másrészt meg mivel hogy a születési procedurának egyes mozzanata hajszálal megegyezett egyik nagyemberünk hasonló cselekedetével; nevezetesen: mind a kettőnek édes anyja asszony volt és ő is, miként az itt

meg nem nevezett nagy ember, alig hogy szét nézett e bűnökkel tele földön, éktelen sűrű fáradt, s bár neki eszeágában sem volt kivánni, mégis azonnal megfürdették, akár csak a fentebb már két helyen meg nem nevezett nagy embert.

Atyja a »tyukszem csináló« művészek azon osztályához tartozott, a kik soha sem teremthettek újat, mert bár erre diplomával is képesítve volt, de jó akaratához hiányzott embertársainak a támogatása. Röviden szólva, foltozó csizmadia volt az öreg, s tekintve egy részről azt, hogy őt Kajla Mihálynak hívták, tekintve továbbá azt, hogy új szülött csemetéje a keresztségben Károly nevet nyert: azt hiszem, mindenki természetesen fogja találni, hogy szerencsétlenül járt barátomat Kajla Károlynak nevezték.

A kis Károly nem hiába, hogy kitűnő (lábsziji) nevelésben részesült, de már 5—6 éves korában nem egyszer kétségtelen tanúbizonyosságát is adta éles eszének és életrevalóságának. Nem volt három vármegyében leledző összes cipész és csizmadia, nem különben más rendbéli inasok között csak egy található, a ki az egy krajczárért vásárlandó alma megvételekor annyit és oly ügyesen el tudott volna

jük, sőt a mai állapot az új és kipróbált erőknél egyaránt megbénulásra vezetne.

Mindezt tudnia kell az igazságügyi kormányzatnak s ha nem tudná s az első lépésnél meg akarna állni, vagy a helyesen kezdett utat rossz irányban akarná folytatni, a közvélemény le fogja rántani arról a magaslatról, hol úgy látszik egyeseknek nem tud megállni, s melyről legújabb javaslatával legalább nem felfelé halad, de lefele hanyatlik.

Hogy a királyi táblák decentralizációja nem egy kifáradt hatalmas agynak utolsó erőfeszítése-e, hanem a teremtő erőnek első egészséges gyermeke, melynek naggyá, erőssé nevelése körül a gondos apa részéről minden megtörténik, — azt mindjárt megmutatja a közel jövő. Annyi bizonyos, hogy a jogegység megbontásának teljes veszedelme nélkül, az eljárások reformjának keresztülvitelével nagyon soká várni nem lehet.

Ha pedig a területi felosztás, mert eddig egyéb nem történt — csakugyan a szóbeliség és közvetlenség behozatalának előkészítése — más célja okosan nem is lehetett —: a kormányzatnak nem szabad és nem lehet ragaszkodni a bíróságok mai területi beosztásához s a törvényben adott felhatalmazással élve egyes járásbíróságokat más királyi táblához tartozó törvényszékekhez kell csatolnia. A közvetlenség és szóbeliség behozatala mindenekfelett teljesen megállapított területi viszonyokat követel, a helyes területi beosztás épp oly létfeltétele, lévén a jó igazságszolgáltatásnak, mint a jó közigazgatásnak.

Ez áll általánosságban s áll különösen a debreczeni kir. tábla területére, hol például a debreczeni kir. törvényszék területét illetőleg az igazságügyi beosztás eddig is kénytelen volt eltekinteni a közigazgatási területi viszonyoktól. Bihar megyének egy jelentékeny része: a derecskei kir. járásbíróság ma is a debreczeni kir. törvényszék területéhez tartozik. A szolnoki kir. törvényszékhez tartozó karczagi és kisujszállási járásbíróság helyzete olyan, hogy azok mostani kötelékük-

ben a szóbeliség és közvetlenségnek a másodfoku eljárásban leendő behozatala esetére meg nem maradhatnak. Azokat menten ide kell csatolni a debreczeni királyi táblához, vagy nincs a törvény ide vonatkozó felhatalmazásának semmi értelme. Viszont a területi szabályozásnak okvetlenül meg kell előznie a szervezeti és eljárási reformot, vagy pedig a decentralizációnak mindent megelőző keresztülvitele mellett fölhozott legfőbb argumentum nem egyéb üres phrasisnál, s az egész reform munka nagy gyermekek játéka. Már pedig ha a megkezdett munka komoly, az eljárás javaslatai még sem maradhatnak soká a vajudás kinos homályában, minélfogva viszont a decentralizáció tényleges keresztülvitelében, sőt azzal szoros összefüggésben nem lehet a kormányzatnak sürgősebb teendője, mint a leték lehető gyors kikerekítése.

B. S.

Baross Gábor kereskedelmi miniszter, ki pár napig Bécsben időzött, értekezett Szogyény miniszterrel, gr. Taaffe osztrák miniszterelnökkel, gr. Kálnoky külügyminiszterrel, Baquehem osztrák kereskedelmi miniszterrel és Reuss herczeg német negykövettel. Semmi kétség, hogy kereskedelmi miniszterünk bécsi útja a tarifa-háborúval van kapcsolatban s némelyek már is derék-beadást látnak benne. — Igen erősen állítják ugyanis, hogy Baross megtartja az ígértét s a kibocsátott tarifát nem változtatja meg, hanem megteszi azt, hogy a kedvezményes díjtételeket kiterjeszti az Ausztriából jövő árukra is. Ha ez megtörténik, akkor csakugyan elmondhatnók: »Atdál uram esőt, de nincs köszönet benne.« Hiszen az új tarifákat éppen azért üdvözölte az ország, mert némi védelmet nyújtottak az osztrák áruk beözönlése ellen; ha tehát azok az osztrák árukra is kiterjesztnék, megszűnik védő jellegük és a mi örömünk oka; Baross Gábor és a magyar kormány ilyen helytállása pedig felér a legesufosabb megretirálással. A bécsi ut eredményét van tehát miért kíváncsian várunk.

— **A román „liga.”** A nagy-szebeni »Tribuna« közzé teszi a bukaresti »Liganak« e következő, január 24-iki keletű manifestumát: »A románok kulturális egyesületének ligája, az alapszabályok értelmében, a mai napon számítja létrejöttének első napját. Elettétele-

re és működésének szervezésére szolgáló elmunkálatok, hatalmas támogatásra és buzdításra találtak az összes románoknál, sőt az általuk lakott országok legtávolabban eső vidékein is. A szabad románban a vele egy vérű testvérel szemben való kötelességének érzete nyilvánult, az elnyomottban megszülemlt a könnyebbülés reménye. valamennyiben pedig népünk vitalitásának és nemzeti solidaritásának öntudata gyarapodott. — Ezen hazafias áramlat áthatotta az összes kedélyeket és az országnak számos városa, nevezetesen: T-Severin, Pitesti, Craiova, Pergoviste, Slatina, Clojesti, Giurgin, Braila, Galatz, Focsani, Barlad, Buzeu, Alexandria és T. Magurele gyorsan létesítették a ligának osztályait (fiókjait) és most azon fáradoznak, hogy összeköttetésbe lépjenek a bukaresti központi osztályal. Azon jóakarát, a melylyel a ligát mindenütt felkarolják, bizonyítja azt, hogy ez egy parancsoló nemzeti követelménynek megfelel. Valóban, midőn a királyságon kívüli román nemzet utolsó erejét is megfeszíti az idegen elleni harcban, a ki miután őt a közéletben való részesedéstől megfosztotta, az alaptörvények megszegésével, erőszakkal meg akarja fosztani nemzeti kulturális eszközeitől, megtámadva iskoláját és őseinek nyelvét és hitét és barbár kegyetlenséggel a román anya kebeléről elragadja három éves gyermekét, hogy őket denationalisálják és arra tanítsák, hogy gyűlöljék népüket, nyelvüket, vallásukat sőt még családjukat is; a midőn azok, a kik a törvény alkalmazását és tiszteletben tartását követelik, börtönbe vettnek; midőn több millió testvéreinknek szájából egy kétségbeesett kiáltás hallatszik, midőn egy zsarnokias chauvinismus népünk testének egy részét halálra ítélte, akkor minden közöny egy biztos nemzeti öngyilkosság volna. — Ugyanazért a liga feltette magában azt, hogy a nemzetiségünk védelmére szolgáló harcot megkezdji és szüntelenül fenntartja addig, míg ezen századunktól és az európai szokásoktól elütő üldözések meg nem szűnnek. A liga azt akarja, hogy bárhol létező testvéreink a tanügy tekintetében teljes szabadsággal birjanak, akarja azt, hogy nyelvünk tiszteletben tartassék és a román egyház sérthetetlen legyen. — Ezen ősi vagyon konzerválására, a mely a királyságon kívüli román nemzetnek egyetlen vagyona még, e mai napon, a győzelem teljes reményében, egy szent és ünnepléses harcot kezdünk és ebben való részvételre felhívjuk az összes románokat és esedezőnk az iránt, hogy adják

csenni a kofa asszonytól, mint ő. Ha néha aztán még is rajta csipetett és jól elpáholatott, hallgatagon, némán türte az ütlegeket, mely ténykedés minden kétséget kizárólag mutatta Ausztria és Magyarország leendő nagy férfiak szilárd, aczél jellemét.

Miután az elemi iskola mind a négy osztályát kétszer is végig tanulta, atyja, ki daczára annak, hogy hét darab eleven csemetének volt boldogtalan kenyérkeresője, még is igen szegény állapotban tengődött, felvitte Károlyt a megye székvárosába — mert egyetlen fiából minden áron tekintetes urat akart nevelni — és elhelyezte őt egy ott lakó testvérbátyjánál, ki szabad óráiban a nemes asztalos mesterségnek volt nem épen hivatatlan kultiválója, s minek utána beiratta volna a gimnázium első osztályába, ellátta egy jó nagy csomó olyan tanácsal, a milyen csak egy foltozó csizmadia apától kitelhetik s azzal hazament, még pedig nem úgy a hogy jött, kocsin, hanem gyalog. Gondolta, annyival is több rongyos csizma legyen a világon.

Károly barátunk tehát tanult, még pedig — dicséretére legyen mondva — elég jól. El is végzett meglehetősen sikerrel 6 osztályt, de akkor — szerencsétlenségére — nagybátyja,

elköltözött a városból, még pedig oda, a hol az embereknek még csak ágyra sincs szükségük, mert az illatos pázsiton alszanak a tuba fa árnyékában, sem szekrényre, tekintve hogy ruhájok sincs, minthogy nyakig meztláb járnak: s így Károlyunk minden támasz nélkül maradván, abba hagyta az iskolázást és beállott egy ügyvédhez írnoznak 50, mondd ötven krajczár napdíjért.

Ötven krajczár napidij, ha meggondoljuk, hogy az egy hónap alatt még a legjobb esetben is csak 15 frt 50 krt tesz ki, nem is olyan nagy fizetés: de azért Károly barátunk meg volt vele elégedve és olyan szépen betudta magának osztani, hogy még vasárnaponkint délutáni feketére is telt belőle. Egy külvárosi mosónénál vett szállást, a ki 3 frt havi fizetésért nemcsak hogy egy jó ágyat adott neki, de a fehérműjének mosásán kívül még meg is foldozta azt, ha elszakadt. A szomszédságban volt egy kis koresma, hol 30 osztr. ért. krajczárért ebédet és vacsorát kapott, míg reggelit soh'sem evett. Annak csak hírét hallotta, mint a baka a kávénak.

Ez életmód mellett elégedett, mondhatni vidám volt mindig.

Egyszerre azonban megváltozott minden.

Megjött az ősz, vele együtt a szintársulat s megkezdődött a szini évad.

Egyik nap Károlyunk egy közeli faluba küldetett ki végrehajtani, melyért a kész kiadáson kívül — melyeket felszámított, de ki nem adott — 3 frt honorariumot kapott. Nem volt soha életében annyi pénze egyszerre; nem tudott vele mit csinálni. Hogy e nagy napot méltóképen megünnepelje, elhatározta magában, hogy elmegy a színházba, előadás után vacsorájához egy — annyszor óhajtott — 1/2 liter bort iszik, a megmaradt pénzért pedig kráglit, meg manchetteket fog venni. És úgy lön, miként elhatározta.

Szegény Jonathánt adták. Károly, ki életében akkor volt először a színházban, nem tudott hova lenni bámulatában. Előadás után bódult fejjel ment be egy vendéglőbe. A látott alakok, a dallamos zene utóhatásának képzeletei mint egy zürzavaros chaos keringett, gomolygott agyában. Enni ugyan nem is tudott az este, de a helyett meghívott nem egy, hanem két fél liter bort, sőt tán hármat is, be is rugott szépen, de a megmaradt pénzért nem is vett kráglit, sőt még manchettet sem, hanem elment másnap a színházba ismét, és e naptól kezdve elment mindennap, a mikor csak

meg a ligának erkölcsi támogatásukat és rakják fillérjeiket a legmagasabb és legszentebb nemzeti ügynek oltárára.

Natalia királyné kiutasítása.

Belgrádból írják febr. 7-ről a »P. Loyd«-nak: A radicalis club tegnapi ülése felette viharos volt. Huszonhárom radicalis képviselő a kormánytól Natalia királyné azonnal való kiutasítását követelte. Hiába fáradozott a miniszterelnök a képviselőket kívánságuk céljainak meggyőzésére; a huszonhárom képviselő nem tájékozott s annál követelőbben léptek fel, mert a többi képviselő hallgatását azok hozzájárulásaként magyarázták. Csakis három órai heves vita után sikerült Pasiesnak a vita további folyamatát meggátolni, de a kormánynak ígéretet kellett tennie, hogy február 14-ig a királyné ügyét »Szerbia méltóságának megfelelően« végleges befejezésre fogják juttatni. A radicalisok dühe a királyné ellenében abból ered, hogy a mióta a skupstina a királyné memorandumát visszautasította, a királyné minden tartózkodás nélkül kifejezést adott a radicalisok és vezérfiúik ellen való haragjának és így még azokat is elidegenítette magától, a kik Milán király iránti gyűlöletből eddig támogatói voltak. A radicalisok és a liberalisokat még inkább bosszantja az, hogy a királyné Garasanint és a haladópart kiváló tagjait lépten-nyomon kitünteti és kizárólag az ő tanácsaikra hallgat.

Az új olasz miniszterelnökről.

Marchese di Rudini az olasz parlament jobboldalának tagja s mostanig a képviselőház al-elnöke volt. Jelenleg negyvenöt éves férfi, ki közpályáját igen fiatalon kezdte. Már 1867-ben kitüntette magát, mint palermói polgármester a szocialisták által támasztott zendülés gyors elnyomásával. A következő év február havában nápolyi prefektus lett s 1869-ben Menabrea ki kabinetjét a jobboldal kívánságához ohajtottá alkalmazni, belügyminiszternek hívta meg Ferrarri helyébe. — Rudini minisztersége azonban ezuttal csak rövid ideig tartott. Októberben vette át tárczáját s már novemberben megbukott a kabinet, melyet a határozottan konzervatív Langa-Sella kormány váltott fel. Rudinit ezután megválasztották képviselőnek, utóbb azonban visszavonult a közéletől s alapos politikai tanulmányoknak szentelte magát. Csak a nyolczvanas évek elején lépett ismét föl, a jobboldalhoz esatlakozva, melynek elveit mindig is vallotta s melynek kebelében csakhamar kiváló állást vívott ki. Néhány év óta partvezér s a parlament egyik legtekintélyesebb

tagja. Mint szónok igen tárgyilagos és meggyőző dialektikával rendelkezik. Az utolsó választások alatt már nem emelte ki annyira a baloldallal szemben való ellentétet, mint azelőtt s a Crispi programja mellett nyilatkozott, eltávolodva kissé a jobboldal intranzigens tagjaitól. Hozzátehetjük még, hogy Rudini igen előkelő külsejű, és házassága révén egyike Olaszország leggazdagabb főurainak.

BELFÖLD.

A király az EMKÉ-nek. A király az erdélyrészi magyar közművelődési egyesületnek, a magyar-nagyzombori társulati népis-kola kibővítésére magánpénztárából 200 forintot adományozott. Ez a királyi adomány gondolkozóba ejthetné a nemzetiségi tulzókat afelett: szabad-e egy olyan magyar kulturális egyesület ellen lázítani, amelynek céljait maga a király is elősegíti ajándékával?

A Szepesség lakossága a legutóbbi 10 év alatt csaknem 9000 személylyel apadt. E nagy apadásnak nincs más oka, mint az Amerikába való tömeges kivándorlás, melynek oka ismét nem más, mint a szepességi bányász- és haziipar hanyatlása.

A bácsi szerb püspökség. A Bazilián püspök elhunytával megüresedett bácsi szerb püspöki megyét Brankovics György patriarcha személyesen fogja kormányozni. Ez azonban csak az esetben történhetik meg, ha a temesvári püspöki megye vezetésével a verseczi püspök bizatik meg, a mire nézve a kormánynak az előterjesztés már 4 hó előtt meg is történt.

Képviselő-választás. Az új-arádi választó-kerületben hétfőn ejtetett meg a képviselő-választás s gróf Hadik Sándor kormányparti jelölt választott képviselővé. A mérsékelt ellenzék az utolsó perczen Scheidt Miklós plébánost léptette fel, ki ennek daczára 253 szavazatot kapott a Hadik gróf 740 szavazata ellenében.

Uj főispán jelölt. Fehérmegye leendő főispánja gyanánt újabb gróf Eszterházy Móricz Miklóst emlegetik.

Az udvar Budapesten. Az udvar márczius közepéig marad Budapesten. A királyné ezután megkezdí keleti útját s Jeruzsálemet is meglátogatja.

Miskolcz városának haladási törekvései elébe gátat vetett Borsodvármegye közgyűlése, mely leszavazta azt az indítványt, hogy Miskolcz városa törvényhatósági jelleggel ruháztassék föl.

KÜLFÖLD.

A chilei forradalom. Valparaisóból Limán át érkezett tudósítások a következőket jelentik: Az »Imperial« gőzöst, mely 2000 emberből álló, Iquiquebe rendelt csapatot szállított, a »Blanco« torpedó-naszád megtámadta, de az »Imperial«-nak sikerült a támadást több órai harc után visszaverni és a csapatokat Iquique mellett partra szállítani. A forradalmárok csakis a taltali és chanuerali kikötőt vették be. A kormány által kölcsön vett »Romulus« gőzösn 2500 ember hagyta el Pisaguát. A kormány csapatai újra elfoglalták Coquimbót és Pisaguát. Valparaisó körül a blokádnak még folyton tart, a gőzösek esti 5 órakor be- és kievezhetnek.

Az ifju cseh parasztszövetség.

Az újjáalakult ifju-cseh parasztszövetség Ausztria összes parasztsága számára gazdasági programot állított föl, melynek alapján a reichsratban valamennyi osztrák tartomány hozzájárulásával nagy agrárklub képződhetnék. A program többi közt a következőket követeli: adómentes minimum, a népiskolai tandíj teljes megszüntetése, Ausztriának teljes egyenlősítése Magyarországgal, esetleg a personalunio. Mi a magunk részéről örömezt elfogadjuk a personal-uniót!

Milán, a szerbek volt királya, jelenleg Londonban időzik s élénk részt vesz az ottani társas-életben. Társalgás-közben gyakran tesz ilyen megjegyzéseket: »Ki tudja, nem leszek-e nem sokára megint az, a mi voltam?!« — Az exkirály sejtelve azonban aligha fog teljedni!

A czipész-sztrájk Bécsben. A bécsi czipészek és gyárosok makacsul tartják magukat s nem akarják megadni a czipész-munkások követelését. De a czipész-munkások sem engednek s egy közelebb tartott értekezleten, melyen 5000-en vettek részt, kimondták a sztrájk folytatását.

A belga király f. hó 9-én fogadta a munkások küldöttségét és behatóan tudakozódott a munkásoktól helyzetek felől. A munkások kérdésére, nem volna-e hajlandó a király befolyását az általános szavazatjog behozatala érdekében érvényesíteni, a király azt válaszolta, hogy a legjobb indullattal viseltetik a munkások iránt, de ő nem diktátor és a nemzetre kell bízni, hogy ő e kérdésben nyilatkozzék.

operettet adtak. Addig járt az operette előadásokra, addig járt, míg végre fülíg szerelmes lett a társulat primadonnájába, a csakugyan kedves és szép B. Irmába.

Ennek következtében aztán lett légyen jó vagy rossz idő, azért ő bement távoli külvárosi lakásáról a színházba minden operette estén. Ott lehetett látni határozatlan színű felsőjében, kalapját, botját a kezében tartva, hátát a páholy falának támasztva, sovár szemekkel várni az imádott megjelenésére.

Hanem hát én uram istenem! ha vannak emberek, a kik milliókkal rendelkeznek és azt is eltudják költeni, hát miért tartott volna örökké a Károly pénze? Biz ő egy szép napon arra a nem kellemes tudatra ébredt, hogy a rengeteg pénzből nem maradt meg zsebében csak egy lyukas piczula. Azt meg nem akarták sehoh elvenni tőle.

Tünődött, hogy mit csináljon most már? Pénze nincs, a színházba menni meg muszáj! Végre is a minden színészek főfőigazgatója, a menyeyi atya, a ki az ő népének csak javát akarja, most is, hogy jövedelmeiket szaporítsa, Károlynak is adott egy egészséges eszmét.

Felmondta a kosztot és az ezért naponként fizetett 30 krt a színház örök üres cassája

nyelte el. E naptól kezdve a szó szoros értelmében kenyéren és vizen élt. Mindennap dél-élt és delután vett magának 3 kemény réz krajczárért kenyéret, (azért nem délben és este, hogy a boltos kisasszony azt higgye, hogy uzsonnára veszi) és azt holmi elrontott sommás váltó kereseti blankettába csomagolva, hazavitte lakására, és oly jóízűen megebédelt belőle, akár egy kanonok. Kívételt csak a vásár- és ünnepnapok képezték, a mikor is néhány almával vagy 3-4 kr. áru szalonnával toldotta meg nem éppen lucullusi ebédjét. Ennek az életmódnak következtében igaz, hogy rémségesen lesoványodott, de az is igaz, hogy a gyomrát soh'sem rontotta el. És így élt hetekig. Mikor én ezt megtudtam, jól össze teremtettem ezért az örütségért, de ő azt felelte, hogy ne törődjem vele, mert ő így igen jól érzi magát, migma a színházba nem mehetne, ha »Ő-t« nem láthatná, hát legalább is belehalna.

Tessék elhinni, hogy óriási heroismus kell ahoz, hogy valaki még a legszükségesebb eledelt is megvonja magától, csak azért, hogy szerelmének tárgyát láthassa, holott még az a reménye sem lehet, hogy valaha legalább beszélhessen vele vagy egyszer.

Az én Kari cimborám tehát koplalt tovább is, akár csak egy érdemrenddel kitüntetett Sanyaró Vendel és tovább is járt hűségese a színházba, mindaddig, a míg...

II.

Egy szép verőfényes nap délelőttjén füttyörészve ödöngtem a főutcán, a hol egész szokatlanul csak bokáig ért a sár, midőn a sétálók között Kari jön velem szembe.

Szörnyű busnak látszott.

— Szervus amice! — szólítám meg,

— Szervus! — rebégi ő.

— Hát te mért lógatod ugy a fejedet, mintha madzaggal volna a nyakadhoz erősítve?

— Ah!

— Ne sóhajtozz, hanem mondd meg, hogy mi bajod?

(Sóhaj Nro 2.)

— Hja édes pajtás, ebből még nem értek semmit. Láttad ma az imádott »Ő-t«?

— Barátom — szól végre pókháló ve-konyású hangon Kari — oda vagyok végem van! Meghaltam, csak el kell hogy temessetek. Hallgasd meg, hogy mi történt velem, és aztán mondd meg, hogy nincs e okom kétségbe esni.

— Megállj csak pajtás! Térjünk be ide

FARSANG.

A mi bálunk.

(A debreczeni függetlenségi párt táncvigalma.)

Véget ért a farsang. Távozása vidám volt: hegedűsözösként a bucsuzót. Elhangzott az utolsó csárdás, lezajlott az utolsó bál.

Utolsó bál? Igen, sor rendszerint utolsó volt a debreczeni függetlenségi párt bálja, de siker tekintetében bátran első helyre tehetjük. Nem csak a megjelent közönség nagy száma, hanem a vidám, fesztelen hangulat is, mely a bálban uralkodott, tették a mi bálunkat páratlanlanná a farsangban elsővé.

Alig hogy felgyultak tegnap este a »Margit-fürdő« villany lámpái, valóságos népvándorlás indult meg a »Margit-fürdő« felé, melynek táncsterme ezáltal valóban szűknek bizonyult, holott nagy közönség befogadására képes az. De hát Debreczenben nem is találunk olyan nagy termet, melyben a mi bálunk közönsége kényelmesen beférne, mert — hála istennek — vagyunk mi szép számmal s báljaink jó hírneve régóta meg van állapítva, úgy hogy örömet és nagy számmal látogatja azokat a közönség.

A farsangot nem is lehetett volna szebben befejezni, mint a függetlenségi párt bálja által. Ez az igazi magyar mulatság, melynek debreczeni jellege van. Azok az elite-bálok a világon mindenütt egyformák, de a mi báljainknak van bizonyos ősmagyar színezete, melyet másutt hasztalan keresünk.

A tánc-teremben gyönyörűség volt szétneézni, annyi szép leány gyűlt össze. Tánczosokban sem volt hiány s a francia négyeseiket és a körmagyart 120 pár táncolta. Minden csárdást megújraztak s reggelig folyt a mulatság a legvidámabb hangulatban.

A férfiak (már t. i. azok, kik a táncban nem szoktak részt-venni) a mellék-terekben barátságos beszélgetéssel és kvatérkázással töltötték az időt. Mikor aztán szünóra alatt a cigány is behúzódott a mellék-terembe; megzendültek azok a régi jó, magyar nóták, melyek könnyet csálnak a szemekbe.

A bálban jelen volt hölgyközönség névsora, mely minden szónál jobban bizonyítja a bál sikerét, a következő:

Asszonyok: Kertész Jánosné, Kertész Mihályné, Kertész Istvánné, Erdey Jánosné, Szöllősy Mihályné, Gál Józsefné, Szabó Istvánné, Tóth Jánosné, Faragó Andrásné, Rácz Gáborné, Pásztor Istvánné, Balogh Istvánné, Juhász Józsefné, Hegyi Sándorné, Nagy Mihályné, Kovács Józsefné, Bihari Lászlóné, Arany Mihályné, Ormós Józsefné, Pósalaki Andrásné, Pongor Istvánné, Fehér Jakabné, Csapó Péterné, Kocsis Andrásné, Vad Istvánné, Nagy Ferenczné, Bereczik Jánosné, Tökés Ferenczné, Molnár Sámuelné, Noel Jánosné, Jámbor János-

né, Szegedi Danielné, Nagy Józsefné, öz. Porcsik Sámuelné, Sarkadi Istvánné, öz. Veres Lászlóné, Beke Imréné, Salánki Ferenczné, Kovács Mihályné, Varjas Istvánné, Varjasy Jánosné, öz. Keresztesy Mihályné, Szilágyi Józsefné, Ménes Andrásné, Kéri Lajosné, Tóth Gáborné, Keszei Józsefné, Szabó Mihályné, Nagy Pálné, Szilágyi Jánosné, Daku Jánosné, öz. Smigula Mártonné, Tóth Bálintné, Harsányi Mihályné, öz. Major Sándorné, ifj. Bányai Istvánné, Kozma Péterné, Szutor Lajosné, Nyilas Gáborné, öz. Csórián Józsefné, Beke Imréné, Molnár Albertné, Ménes Mihályné, Ménes Jánosné, Szabó Józsefné, Némethy Jánosné, Nagy Sándorné, Szabó Jánosné, Szakál Gergelyné, Nagy Józsefné, Baksay Lajosné, Király Lajosné, Horváth Sándorné, öz. Veres Istvánné, Szatmári Andrásné Hegedüs Sándorné, Dankó Mihályné, Nagy Istvánné, Székely Jánosné, Szilágyi Györgyné, Kovács Jánosné, Bede Mihályné, Jánki Istvánné, ifj. Jánki Istvánné, öz. Suba Andrásné, Gombácsi Istvánné, Bihari Istvánné, Bihari Gáborné, Ondrasek Jánosné, Bagdán Andrásné, Nagy Béláné, Nagy Józsefné, Pethő Istvánné, Kántor Józsefné, Bene Istvánné, Nagy Jánosné, Kovács Lajosné, Szendrei Ferenczné, Nagy Istvánné, Szendrei Ferenczné, ifj. Csórián Józsefné, Koncz Istvánné, Mike Jánosné, Halász Józsefné, Siller Alajosné. Leányok: Keszei Róza, Kertész Juliska, Salánki Róza, Ménes Erzsike, Szilágyi Róza, Veres Erzsike, Daku Róza, Tóth Zsuzsika, Major Eszti, Bányai Zsuzsika, Nagy Erzsike, Szabó Juliska és Eszti, Nagy Eszti és Juliska, Szakál Juliska, Nagy Juliska, Király Róza, Erdey Juliska, Horváth Erzsike, Veres Mariska, Hegedüs Erzsike, Nagy Juliska, Székely Juliska, Kovács Juliska, Suba Juliska, Körösi Mariska, Veres Mariska, Kerezi Eszti, Bagdás Eszti, Csuri Juliska, Nagy Gabriella, Bagdás Mariska, Gyuró Eszti, Kántor Róza, Barna Mariska, Kovács Zsuzsika, Erdey Erzsike és Mariska, Szöllősy Juliska, Gál Juliska, Rácz Juliska, Balogh Juliska, Juhász Eszti, Hegyi Mariska, Nagy Mariska és Zsuzsika, Kovács Eszti, Pósalaki Juliska és Erzsike, Pongor Erzsike, Fehér Róza és Etelka, Kocsis Eszti, Nánási Sárika, Orbán Eszti, Szücs Juliska, Eszenyi Juliska, Molnár Eszti, Medgyesi Mariska, Szegedi Eszti, Nagy Juliska, Poresin Juliska, Sarkadi Róza, Veres Ilonka, Kovács Erzsike, Varjas Erzsike, Keresztesy Erzsike, Varjasy Erzsike, Szilágyi Juliska, Kéri Juliska, Boda Erzsike, Tóth Zsuzsika, Szabó Róza, Nagy Eszti, Balogh Róza, Molnár Eszti, Szutor Juliska, Nyilas Mariska, Némethy Juliska, Ondrasek Teréz, Nagy Juliska, Kovács Eszti, Nagy Eszti, Koncz Erzsike, Mike Juliska, Kornádi Juliska, Halász Juliska.

Ujdonságok.

* **Népesedési statisztika.** Február 1-től február 7-ig született Debreczenben ref. törv. fiu 11, leány 10, törvtelen fiu 2, leány 1; róm. kath. törv. fiu 4, leány 3, törvtelen fiu 3, leány 1; ág. hitv. törvtelen leány 1; izr. törv. fiu 1, leány 3; törvtelen fiu 1; aut. orth. törv. fiu 1. **Meghaltak:** Kraus Ábrahám 54 év, izr. mérnök, Albert István 98 év, ref. agyszélhűdés. Banik Mari 1 nap, ref. göröcsök, Schröf József 81 év, izr. végelgyengülés, Németh István 53 év, ref. agyszélhűdés, Szabó Mihály 2 $\frac{1}{2}$ év, ref. tüdőhurut; Steiner? halv. szül. Doma Károly 1 hó, ref. velesz. gyeng. Csóka József 45 év, ref. tüdőlob, Molnár Jánosné 56 éves, tüdőgümőkór, Herczeg Jánosné 46 év, ref. alképlet, Steiner Mártonné 33 év, izr. has-hártya lob, Fekete Sándor 48 év, ref. tüdőgümőkór, Nagy Sára 30 év, ref. tüdőgümőkór, Szabó Istvánné 55 év, ref. tüdőlob, Drigán Julianna 4 hó, ref. tüdőhurut, Kertész Antal 1 év, 5 hó, kath. tüdőlob, öz. Miskolczi János 67 év, ref. agykór, Kovács Róza 67 év, ref. tüdőhurut, Schmidt Béla 56 év, r. kath. tüdőgümőkór, Bagi József 4 hó, ref. göröcsök, Goldstein? balv. szül. Járdi Katicza 17 év, ref. tüdőgümőkór, Szőke Sándor 2 hó, ref. tüdőhurut, Kecskés Mária 1 év 6 hó, ref. tüdőhurut.

* **Függetlenségi körök tisztújítása** Vasárnap délelőtt a n.-várad 48-as népkör közgyűlést tartott, melyen újból megválasztotta tisztviselőit. Elnök lett ismét Daday József, al-elnök Koncz Zsigmond, pénztárnok Schwarz Izidor, jegyző Gelei József. Összesen 49 szavazatot kaptak a választmányi tagok. A kör vagyona az idén is gyarapodott, a költségvetés előnyösnek mutatkozik, mert a bevétel nagyobb mint a kiadás. — *A tápiéi függetlenségi 48-as olvasó kör* f. hó 8-án tartotta tisztújító közgyűlést. Megválasztottak: tiszteletbeli elnökké Illyés Balint orsz. képviselő, elnökké Szöllősy János, másodelnökké Juhász Balázs. Jegyzők lettek Ifj. Szöllősy János és Nagy Lajos, pénztárnok Király István, könyvtárnok pedig Solymosi István. — Végül az olvasókör levelezőjéül ifj. Szénássy István választott meg.

* **Szerencsétlen élet.** A városházán, a szegényügyek referensénél jelentkezett egy 25—30 éves asszony. Ruhája urias lehetett valaha, azonban már csupa rongy volt, czipőjén is nagyon meglátszott az idő foga; a szakadozott bőr alól kikandikált a harisnya, mely valaha igen szép lehetett. Az asszony arca feltűnő szép volt, — de alabástrom fehér homlokát

a söresarnokba egy kis reggelire. Egy pohár sör mellett könnyebben lehet az ilyen tragikus történetet elmondani és meghallgatni is.

Bementünk, leültünk, s minék utána 2—3 pohár sört pro apertorium bevágtunk, az én Kari czimborám rá kezdte a nótát.

— Hát pajtas, a mint ma reggel beme-
gyek az irodába, azt mondja a princípálisom!
»Domine Kajla, ma egy fontos munka várakozik önre. Itt van egy-egy ives eredeti végrendelet, melyre nekem az X contra G. féle hagyatéki perben okvetetlenül szükségem van, s melyet csak nagy könyörgésre adott ki a per-tárnok a periratok közül, ezt szóról-szóra, a legnagyobb figyelemmel le fogja ön másolni. De vigyázzon, és ne legyen olyan szórakozott, mint a legutóbbi időben ön rendszeren lenni szokott, mert ma sok dolgunk van, és így nem érünk rá mindent kétszer újra kezdeni.« Hozzá fogtam tehát az iráshoz, míg princípálisom az irodában fel s alá járkálva a másik irtoknak egy elleniratot diktált. Irtam, irtam szép apró betűkkel egészen elmerülve, mi közben »Ó« reá gondoltam. Magam elé képzeltem mint »Saffit« mint »Florát« mint »Mollyt«, láttam mint »Lazulit« mint »Suhanczot« mint »Ne bantsvirágot«, — képzeletemben hallottam az

ő édes búvösen csengő hangját, és arra gondoltam, hogy mily mennyei boldogság lenne, ha a közelében lehetnék, hogy... Egyszer csak rám formed az öreg: »Mi a haragos isten nyilat ir ön itt össze-vissza Kajla ur?« Akkor veszem észre, hogy a miről irás közben gondolkodtam, egyes szavakat le is irtam belőle a végrendelet mondatai közé. Új papírost vettem elő és behozandó a hibám által elfecserélt időt, lázas sietséggel kezdtem az iráshoz. Le is irtam az első oldalt szerencsésen, de ekkor leöntöttem porzó helyett a tintával az — eredeti végrendeletet, képzeld el a különben is ideges princípális dühét. Először is a pipáját úgy a földhöz vágta, hogy az ezer felé tört, azután pedig megfogott engem is, miután egy olyan nyaklevest adott, a mely testvérek között is megért hármát, úgy kidobott az ajtón, akár egy 80 lóerejű gőzgép. Gurultam egészen a lépcsők aláig.

Igen! de a kalapom ott maradt. Hajadon fővel nem mehettam az utcára, tehát kényszerítve voltam visszamenni, a mikor meg az időközben fölvet pipaszárt vágta hozzám, és azt mondta, hogy be ne tegyem többet a lábamat az irodába, mert akkor agyonütökölle. Nos hát mit szólna ehez? Hát illik az ilyen

eljárás egy ügyvédhez? A vége pedig az, hogy én most itt állok, minden keresetforrás nélkül, 12 krajczárral a zsebemben.

Nem tehetek róla, de kacagtam, hogy az oldalam is nyíltak bele.

— Hát mit tévő lesz most? — kérdém, mikor már jól kikacagtam magamat.

— Holnap reggel elindulok haza, gyalog, és otthon maradok, a mig valami állást nem kaphatok.

— Nem úgy lesz pajtikám! De előre boc-sátom, hogy ajánlatomat visszautasítanod nem szabad. Ma egész nap az én vendégem vagy, az éjjel aztán elfogok utazni — de vasuton — haza. Azonkívül eljősz estére a színházba, és megnézed utoljára az imádott »Ó«-t, mint »Boccaccio«-t.

— Barátom, te nemes ember vagy!

— Tudom, tudom, még Mátyás királytól kaptuk a kutyabört!

— — — — —
Este csakugyan elmentünk a színházba. Hívtam a páholyba, de ő csak a megszokott helyére akart menni. Ráhagytam. Előadás után megvacsoráztunk, aztán kikísértem a vonatra, megváltottam a jegyét és ő elutazott.

*

oda nem illő ráncok futottak be, ébenfekete hajának egy-egy tincse kicsüngött a kendő alól az arcára, hiába igazgatta mindég, persze nem volt hajtúje szegénynek. Szemeiből, dult vonásából mély fájdalom tükröződött. A szerencsétlen segélyért folyamodott a városhoz. *Petrozsénba* való, a férje ott volt hivatalnok. Jó módban, boldogságban éltek évekig, volt egy csinos házuk is a társadalomban tisztességes helyet foglaltak el. A múlt hónapban vége szakadt a boldogságnak. Ismeretlen okból egy éjjel tűz ütött ki a házukban s mire észrevették már az egész ház lángban állott. Mindketten kiszaladtak az égő házból az utcára s fellármázták a szomszédokat, a kik azonnal hozzá fogtak az oltáshoz. A férj egyszerre kiszakította magát a neje karjai közül és beszaladt az égő házba. A nő azt hitte, hogy talán a pénzt akarja kimenteni, de iszonyu volt megdöbbenése, midőn az ablakon keresztül meglátta, hogy férje leül egy székre s mozdulatlanul néz a feje fölött égő gerendákra. Kétségbeesetten könyörgött, sikoltott a férjének, hogy jöjjön ki, aztán maga is beakart rohanni hozzá, hogy kimentse, de megragadták, nem engedték. A szobába pedig senki sem mert bemenni, mert már az égő gerendázat kezdett leszakadni. A szerencsétlen ember megőrült égő házanak láttára. A nő a kétségbeeséstől ájultan rogyott össze, mire magához tért, a ház már hamuvá égett — a férje is belevesztett. Azóta nem volt maradása Petrozsénban; gyalog elindult északának idején ki a világba, nem tudta hova, — csak menekülni akart minél messzebb arról a rettenetes emlékü helyről. Mikor úgy gyalogosan Debreczenbe ért, felment a városháza felé, itt kapott egy pár forintnyi segélyt — ezzel ismét tovább indult a világba. Ki tudja, hol éri utól a szegényt halála!

* **Az ártézi kut** furását tudvalevőleg újból megkezdtek, s már 785 méterre haladtak. Hogy a furó hosszát megmérjük, ahhoz mérnöki számítás szerint egy oly hosszú kötél kellene, mely a nagy templomtól a várud-utczai Kuczik-házig nyúlik.

* **Az életből.** Ki ne ismerné az adomát arról az öreg táblalibróról, aki midőn meghallotta, hogy Budát lánchiddal akarják Pesthez csatolni malencholicusan kiáltott fel:

— Ugy minek az, erre a rövid időre!

Persze, ő arra a néhány évre gondolt, mely számára az életből még hátra lehetett.

Epen ilyen formán szolta el magát a napokban egy pergő nyelvű új menyecske, lapunk egyik barátja előtt.

Arról volt szó, hogy férfiak házasságára serkentése céljából jó volna behozni a nőtlenségi adót mikor az asszonyka élénk közbeszól.

— Ugyan mi szükség volna erre most már!?

* **Esküvő.** Borbély József kisujzási adótiszt tegnap délelőtt 10 orakor tartotta esküvőjét Dr. Vedródi Viktor gazdagsági tanítész tanár művelt és kedves leányával Otilkával. Az esketési szertartás Ladányi Gyula ref. lelkészi úr végezte. Esküvő után a fiatal pár a vőlegény új tartózkodási helyére, Kisujzáásra utazott.

* **Baleset a színpadon.** Izgató jelenet játszódott le a székesfehérvári színház színpadján. Csiky Sötét pont-ját adták, s a végső jelenetben Lydia, hogy szenvedéseitől megszabaduljon, tört dőf a szívébe. Kaczér Ninát, ki ezelőtt pár évvel Debreczenben működött, annyira áthatotta a szerep, hogy a tört nem kezelte elég óvatosan s egy centiméternyire a testbe furdott. A nézőtérben csak nagyon kevesen vették ezt észre, s Kaczér Nina nagy fájdalom daczára is végig játszotta a haláltusát. Előadás után a színházi orvos vette ápolás alá a színésznőt, a ki most már tul van a veszélyen.

* **Rémballada.** Elizeum. Erzs. Julis. Huszár. Baka. Huszár Erzsivel tánczol. Julis dühös Erzsire. Csabitó! Pofon. Konty-szakadás. Rendőr. Hüvös dutyi.

* **Egy asztalosinas tragédiája.** Az utcai rakoncátlanokodásoknak melyeket az esti iskolából kijövő iparos tanulók követnek el, ma súlyos következményei lettek. E hó 6-án Nagy István 16 éves asztalos-tanoncz szóváltásba keveredett az utczán Kovács Géza kovács-tanonczal, midőn hazafele mentek az esti iskolából. A szóváltásnak az lett a vége, hogy Kovács a czeruzáját bele vágta a Nagy István tenyerébe, mire az kirántotta kését s ezzel akarta magát védelmezni. Kovács erre szintén kirántotta a bicskáját és neki szaladt a társának, aztán a vállába szurt. Nagy István dühében szintén belevágta a kését a Kovács Géza mellébe, aztán haza rohant. A tegnapi esti előadás a tanár kérdőre vonta a véres verekedésért Nagy Istvánt s figyelmeztette őt, hogy tettéért a büntetés nem fog elmaradni. A fiu nagyon megijedt s mikor hazament mesterének Kiss Bálintnak a csapó homok-utczai 2924. sz. házába, reszkette bujt el a forgácsos kamarában. Ott volt egész éjjel s ma reggel hat órakor a kamara egyik gerendájára ruhaszárító kötéllal felakasztotta magát s mire egy kilenc óra tájban észrevették már meg volt halva. Nagy István debreczeni születésű, két éves tanuló volt s jövőre szabadult volna fel. Mesterének nem volt rá semmi panasza.

* **Uj kath. iskola.** Debreczen város most készített tervét egy új kath. fiu iskolának, mely hat tanteremmel fog birni. Az új iskola a Theresiánummal szemben levő templom-kert telkén épülne, melyet a város a múlt évben vett meg.

* **Két nap, három éjjel a hó alatt.** Székesfehérvárról írják, hogy a nagy havazások alkalmával Csörgő János isztiméri erdőkerülő neje nyomtalanul eltűnt. Uj-Csöszre akart menni, de a pusztára nem érkezett meg, sem hirt többé felőle nem hallottak. A napokban véletlenül rátaláltak a csözi ut mentén dolgozó pusztabeli emberek. A szegény asszony tehetetlenül vergődött a hóban, keze, lába el volt fagyva. Rögtön bevitték a pusztára, a hol a szerencsétlen nő elbeszélte, hogy utközben elérte a nagy hófúvás úgy, hogy nem tudott tovább menni. Ajultan dőlt a hóra, mely csakhamar teljesen betemette. *Két nap és három éjjel feküdt a hóban.* Harmadnapra, mikor az idő megenyhült, magához tért s óriási küzdelemmel kiásta magát a hóalméből. A szegény asszonyt most a várpalotai kórházban ápolják. Valószínűleg életben marad, de kezeit és lábát amputálni kell.

* **Vandergold — a valóságban.** Thononban Pratt Charles angol turista, agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében kijelenti, hogy 6 rövid idő előtt hét milliót örökölt, mely nagy összeg az ő megszokott életrendjét annyira megzavarta, hogy jobbnak látta, ha elpusztítja magát.

* **Farkasok közt.** A Nagyváros és Vidéke beszéli ezt a rémes történetet: A múlt hónap 24-én egy berettyó-ujfalvi asszony érszentkirályi rokonaihoz indult. Midőn Király-Darócra érkezett, már beesteledett, de azért tovább folytatta útját. A nagy hófúvások azonban minden nyomot eltakartak előle s eltévesztette az utat. Már maga az a gondolat, hogy eltévedt, a legnagyobb félelemmel töltötte el, de félelme valóságos rémületté változott, midőn észrevette, hogy három farkas czammogott utána. A szegény asszony a tarisznyájában levő kenyéret hajigálta a farkasoknak s míg a kenyérből tartott, bizonyos távolságra tartotta magától a bestiákat. De midőn a kenyér elfogyott, gyorsan közeledtek feléje. — Összeszedte minden erejét, hogy futással meneküljön s kétségbeesve kiabált segítség után. — De a farkasok jobbnak tudtak szaladni, mint egy gyöngge asszony s csakhamar azt vette észre, hogy a fenevadak ellállottak útját s három oldalról bekerítve, hátat fordítanak neki s szorják rá a havat. A szerencsétlen asszonynak már csak a feje látszott ki a hóból s pár pillanat alatt vége lett volna, de akkor már hajnalodni kezdett. Az erdőre menő emberek elűzték a farkasokat és bevitték Érszentkirályra a félholt asszonyt, a ki a borzasztó jelenet hatása alatt csaknem esztét vesztette. A farkasok pedig kárpotolták magukat két kutyakölyökkel, melyet egy érszentkirályi földmives udvaráról vittek el.

* **Husarak** megállapítva s bejelentve 1891. február 11-től 25-ig 36 kr. Kovács Jánosnál csapó n. 327. sz. a., 38 kr. Rác Györgynél csapó u. 587. sz. a., Bence Józsefnél árok u. 687. sz. a., 40. kr. Rác Györgynél czepléd u. 2599. sz. a., a mészáros társaságnál mester u. 3655. csapó u. 240. és 376., Könyök u. 574., kut u. 2323. sz. a., 42 kr. Ungvári Andrásnál piac 1-ső székében, czepléd u. 55., dedó u. 125., mester u. 1113. sz. a., 44. kr. Kovács Jánosnál a hentes székben, a mészáros társaság 18 székében, valamint a 3 izr. mészárszékben a piacon. Debreczen, 1891. február 3. *Debreczen szab. kir. város rendőr-főkapitánysága.*

* **Piaczi árak** A Debreczenben 1891. február 11-án tartott heti vásárról

1 mm. Buza	7.50	7.40	7.30
1 » Kétszeres	77.0	6.60	6.50
1 » Rózsa	6.40	6.30	6.20
1 » Árpa	6.50	6.40	6.30
1 » Zab	7.00	6.90	6.80
1 » Tengeri	6.20	6.10	6.00
1 » Köles	6.00	5.90	5.80
1 zsák burgonya		3.20	
100 kiló Szalonna	44.00	43.00	42.00
100 » Háj	48.00	46.50	45.00

Vagy egy hétre a fent leírtak után, az érkezett levelek egyikének czimiratán Károly irását ismertem meg. Kíváncsian bontottam fel, s olvastam el:

» Kedves barátom! Ne vedd rossz néven, hogy sokszor tapasztalt jóságodat azzal hálaálom meg, hogy most megszomorítottalak. De nem tehetek róla! A mit teszek, tudom hogy fájni fog neked, de be fogod látni, hogy nem tehettem másként, hogy ez volt az egyetlen mód, a mi meg ment minden gond minden bánattól! A mint hazajöttem, elirtóztam annak a nyomornak a látásán, a melyben családom sinlődik. Hiszen még »betevő falat kenyérünk sincs! Szegény szüleim! Én voltam egész életük egyetlen reménye! Bennem várták agg napjaik támaszát, és most mindennek vége! Elhatároztam, hogy meghalok! Ugy is mit ér nekem az élet, ha egyszer »Ő« nem lehet soha az »enyém! Mikor a levelet olvasod, én már nem élek. Örizz meg szeretetedet számomra, és bocsáss meg a te szerencsétlen barátodnak, Károlynak! »

A legközelebb induló vonattal utaztam. Mikor oda értem, szegény Károly már a rava-

talon feküdt. Ott tudtam meg, hogy előtte lévő nap, otthon mit sem szólva, kiment a vasuti töltés melletti erdőbe, és ott — szegény ember módjára — felakasztotta magát. Arra menő parasztlak találták meg hulláját, kik aztán beszállították a község házára, hanem szülei haza vitették. Zsebében mit sem találtak, csak néhány — nagyon gyenge — szerelmes verset és egy levelet szüleihez.

Szegény öregek! Ott ültek egész nap a koporsó lábánál némán, szóltalanul, száraz, merev szemekkel bámulva a halott eltorzult arcába. Elfacsarodott a szívem, a szemem meg tele futott könnyel sirtam. Nem a holtat sirattam, hanem az élőket.

Hiszen a halottnak már semmi baja! Az már megnyugodott.

Hanem az élők! Mit szenvednek még azok, míg ők is odakerülnek a temető szélébe, szerencsétlen véget ért fiuk mellé!

Szegény Kari!!

* **A Csokonai kör** irodalmi szakosztálya f. évi február hó 12-én azaz csütörtökön d. u. 5 órakor a városháza nagy tanács-termében felolvasó ülést tart. Targysorozat: 1. Gáspár Imre „A parlamenti riportról.” 2. Dr. Bakonyi Samu „A szerelem a bűnügyben.” Debreczen, 1891. február 10-én. Dr. Tüdös János, szakosztályi titkár.

* **Az idő** úgy kiderült, hogy szinte tavaszi hangulat kapja meg az embert. Sőt egy ösmerősünk nagy örömmel jelentette azt a hírt, hogy tavaszi kabátja, melyet télinek nevezett ki, ismét átvehette régi szerepét.

* **Személyi hír.** Stanczel Ferenc debreczeni kir. táblai bíró ma városunkba érkezett lakáskeresés céljából.

* **A rendőrtisztviselők egyenruhája.** Tudvalevőleg a debreczeni r. tisztviselők folyamodtak a városhoz, hogy egyenruhájuk költségeihez járuljon hozzá. A város ma a rendőrtisztviselőknek egyenként 100—100 frtot utalványozott ki e célra.

* **Párna-tolvaj.** Ügyes fogást csinált ma a rendőrség. Wein Dániel h.-bagosi tollkereskedő tegnap este 10 órakor állkules segélyével betört a Kovács Julianna szobájába, míg ő a szomszédjánál disznótorban volt. Wein magával vitte a szobában található összes tollneműt — négy párnát, egy derék alyat, egy dunyhát és egy lepedőt, a mibe az egészet belesomagolván, a hátára vette és ma reggel behozta Debreczenbe, hogy itt eladja. Azonban rajta vesztett, mert Deák József 58. számú rendőr gyanuba vette őt és bekísérte a rendőrséghez. Itt menten bevallotta Wein a lopást. Áttették az ügyészséghez, a károست pedig azonnal értesítették.

* **Körözés.** Dreder József 14 éves gyerek apjának két-malom-utcai 872 számú lakásáról e hó 6-án elszökött, azóta nem tudják hol van. A rendőrség körözi. A r. főkapitányságot *Seiddenből* ma táviratilag értesítették, hogy *Lippai* Pál postamester, ki az ottani posta-pénztárból nagyobb összeget *elsikkasztott* tegnap megszökött. Közép termetű, szikár, arca ragyás, haja és bajusza barna.

* **Gyermek gyilkosság a dohánygyárban.** A debreczeni dohánygyári munkások midőn az udvarban felhalmozott dohánybálakat bontogatták, egy össze fagyott, véres testet találtak a dohányesomók alatt elrejtve. Azonnal jelentették az igazgatóságnak, hogy a dohánygyárban gyermek gyilkosság történt. Valamelyik munkásleányt ott érte el a nyomorusága! hogy szegényétől megszabaduljon ártatlan gyermekét megölte. Aztán a holttestet elrejtették a dohánybálak között. A gyárban azonnal elterjedt e hír s nagy izgatottsággal hagyták abba a munkát, az igazgató pedig menten hozzálátott a vizsgálathoz, de mindenik leány esküvel tagadta, hogy ő nem volt a gyilkos. Ez alatt megérkeztek az orvosok, a kikért az igazgató a városba küldött. A négy orvos a dohánygyár egyik hivatalos szobájában rövid tanácskozást tartott s megállapodtak abban, hogy mindenik leányt külön megvizsgálják, így bizonyára legkönnyebben rájönnek a gyilkos anyára. A leányokat egyenként behívták a szobába s ott alaposan megvizsgálták, de mikor az utolsó leány is kiment a szobából, az orvosok kérdőleg néztek össze — egyik leányon sem tapasztaltak olyan gyanús tüneteket, Végre észbe jutott valakinek, hogy meg kellene már nézni a holt-testet is — mire mindnyájan a tett színhelyére vonultak, a hol a megdöbbenő gyilkosság történt. Felkaczagtak — egy megnyuzott macska testét találtak ott. Valamelyik dohánygyári munkásnak fajt a foga a bőrre, a testét úgy rejtette el a dohánybálak között. Igaz hogy olyan furesán nézett ki hogy nem esoda ha első tekintetre csalódásba ejtette a jámbor munkásokat.

* **Tolvaj eseléd.** Szulkaí Róza h.-b.-szörményi születésű 16 éves eseléd guzdájának Nagy Lajos eser-utca 2403. szám alatt lakó timárnak 90 frtot tartalmazó fiókjából 30 frtot ellopott, aztán baba akart szökni. Midőn észrevették, már 20 frtot elköltött mindenféle esecsebecsokra. Áttették az ügyészséghez.

* **Megbüntetett házigazdák.** A rendőrség száz-számra bünteti meg azokat a házigazdákat, a kik a házak előtti járdát nem tartják tisztán.

* **Az európai hadseregek halál-ozási viszonyait** egy statisztikus a következőkben állította össze: Ezer katona közül meghal: a spanyol hadseregben 1340, az oroszban 880, az olaszban 774, a magy.-oszátrákban 694, a francziában 660, az angolban 513, a belgában 470, a németben 397. A mint ezek a számok mutatják, legtöbb ember hal meg a spanyol hadseregben, míg a legkisebb halandóság Németországra esik — ennek van tehát legegészségesebb hadserege. Sok katona hal meg a mi hadseregünkben is — 1000-ból kerek számmal hét — tehát, bár fele a spanyol katonaság arány számának, még is majdnem kétszeres a német birodalom ez uton szenvedett veszteségének, úgy, hogy évenként mintegy tizenkét ezer munkabíró, fiatal embert veszít így monarchiánk.

* **Ingtalanok forgalma** a debreczeni kir. törvényszék mint telekkvi hatóságánál f. év. jan. 31-től febr. 7-ig. Madarász Sándor és neje Fekete Zsuzsanna veszik Kovács János és neje Molnár Julianna köntös-kerti szőlőjét 190 frtéért. Kovács Julianna veszi Kovács József háza, ondódi földé és tanyabirtoka illetőségét 400 frtéért. Szénási Gábor és neje Balló Julianna veszik Balló József és neje Czina Julianna csapó-kerti szőlője egyrészét 50 frtéért. Csengeri Ferenc és neje Csillag Emília veszik Sarkadi István és neje Szalai Julianna házat ondódi földével 12,300 frtéért. Mathé Ferencné Bészler Karolina veszi ifj. Nánassy Lajosné Bészler Luiza házat ondódi földével 5000 frtéért. Fisch Lajos és Fisch Sámuel veszik Szabó Bálint és neje Lakatos Julianna házat, 4000 frtéért. Orvos Ferenc és neje Csabai Sára veszik Dr. Vedródi Viktor és neje Portert Katalin szőlője egyrészét 126 frt 82 kréért. Bónis András és neje Lovas Erzsébet veszik Dr. Vedródi Viktor és neje Portert Katalin szőlője egyrészét 177 frtéért. Debreczeni Jánosné Szalkai Julianna veszik Dr. Vedródi Viktor és neje Portert Katalin szőlője egyrészét 108 frtéért. Barta Jánosné Major Sára veszi Dr. Vedródi Viktor és neje Portert Katalin szőlője egyrészét 133 frtéért. Pesti Jánosné Major Erzsébet veszi Dr. Vedródi Viktor és neje Portert Katalin szőlője egyrészét 136 frt 73 kréért. Eismann József és neje Piros Eszter veszik Manó József és neje Hrabáel Mária házat ondódi földével 5400 frtéért. Tombor Aladár és neje Sinay Berta veszik Sallai Mihály, úgy is mint gyám, szőlője fele részét 672 frtéért.

* **Balesetmentes vasuti kocsik.** A amerikaiak régóta töprengenek a gyakori vasuti szerencsétlenségek fölött, melyek ott napirenden vannak. De hát a vasuti szerencsétlenségeket az ottani örületesen gyors forgalmi viszonyoknál fogva kikerülni nem lehet, most tehát a vasuti kocsikat akarják akként berendezni, hogy az összeütközések, kiskiklások alkalmával a benne ülők minél csekélyebb ütődéseket szenvedjenek. Egy new-yorki társaság most ilyen kocsik megalkotásához fogott. Terve körülbelül a következőben culminál. Az ujtítás a kocsik külső formáján nem látszik meg. Belülről azonban az eddigi szokások berendezés alapos reformon megy keresztül. Ugyanis az oldalfalak félkör alakban futnak, úgy hogy egy henger belsejét képezi. A külső fal- és belső fal közé azután nagyszámú rugókat helyeznek el, melyek azt a rettenetes lökést, melyeket a vasuti kocsik ütközői nem képesek fenltarnni, felfogják. Ezek a rugók 35—40 tonna erejű nyomásnak képesek ellentállani. A kocsik belseje ezen kívül három hüvelyk vastagságú vankosokkal lesz kibélelve. Egy ilyen »kivatázott« kocsik hossza 62, magassága 13 szélessége 9 láb és bámulatos fényűzéssel van berendezve, több osztályra van elkülönítve. Van benne szalon, étterem, férfiak női terem stb. Ennél a szerszámmal különben Tojás Dániel híres gazda olcsóbb eljárását ajánlott, midőn a nagyutra készülő »uri esemet-eket« zsupp-szalmába kívántat betakargatni, miként az üveg szokták, hogy a vasuti összeütközés meg ne értsen.

Hamvazó szerdán.

Elmult immár a vidám hushagyó kedv Farsangolónál elmúlt a jó kedv.

Midőn ma elütötte a tizenkettőt a vésztorony órája, mintha megrendült volna a föld. A levegőben panaszokodó sirámok suhanak keresztül-kasul, mitől a bál-teremben minden tánczosnak megborsózdott a háta, még a nagybögő is mélyebb hangot adott, a mire nagy szemeket meresztett az öreg Zimbó, annak hűséges gondozója. Iszonyu volt ez a pillanat — ehez hasonlót csak a ponyva-históriákban hat szép képpel kipitykézett véres, rémes, borzadalmos meséi őriznek még a középkori inkvizíciós időkben.

Tudósítónk azonnal felült a primás hegedűjének egy keserves sóhajtására és utána vágtatott a siránkozó hangoknak, melyek az éjjeli óra minden ütésével növekedtek. *Karneval herceg* ő bolondossága jajgatott olyan keservesen, csörgősapkás udvari kíséretével.

— Hova szalad hercegséged?

— Jaj nekem elütötte a tizenkettőt.

— Hadd üsse, ha kedve van.

— Jaj, komám — ez az én halálharangom. De ereszd el a frakkomat, hadd meneküljek, már érzem az átok hatalmát — szorítja a czipő a lábamat, fáj a tyukszemem.

Ezzel a herceg úgy ott hagyta tudósítónkat a faképnél, mintha csak az ártezi-kut forrását akarták volna rá bízni.

Az ám! Tehát már itt van az a rettenetes hamvazó-szerda, mely elválasztja tőlük a rugdalozó jókedvet. Ezentúl ismét szelíd mosolygó nyárspolgárokká kell átváltoznunk azok a drága, édes éjszakák mind a multha tűnnek, nem marad belőlük semmi, csak az emlék, na meg egynémelyiknek ráadásul egy *feleség*.

Igazán, csak akkor tudja meg az ember, hogy milyen édes volt a cukor, midőn már lenyelte. A fényes bál parkettek tündereit oly jól esik a lelkünkhez ölelni s a drága emlékezés szinte gyönyörűség végig lejteti velük a tánczókat, melyekhez a képzelti muzsikát bűbajos hangulat suttogja fülünkbe.

A táncztermeket ma gyönyörtől ragyogó arcczal separték ki a szolgák — *utoljára*. Egy-egy tánczrend ott hevert a parketten, itt meg egy összetaposott rózsabimbó lapult meg szerényen. Vajon ki vesztette el? Ki tudja, milyen érzések fűződtek ehhez a kis virághoz: hátha rózsás arcu, fekete szemű birtokosa lelkét is úgy tele irta valaki, mint azt az elvesztett tánczrendet?

A mamák és a papák is titkos örömet éreznek szívükben. Nem kell már ezután restelkedve küzdeni az álommal, nem kell már ezután annyi tenger pénzt költeni azokra a bál ruhákra. Szegény papák, ezután ők is jobb szivart szívhatnak.

Még az újságíró is titkos örömet érez. Mert nem volt ám tréfa dolog annyit perczegtetni a pennát a Karnevál ő bolondossága szolgálatában — aztán minden bál után félve kellett az utcán járnuk, mert minduntalan előnkbe rontott valaki.

— Hát ezt a kisasszonyt mért feledték ki a névsorból?

Alig tudtuk helyreigazítani.

Még a bálban sem feledték el, hogy újságírók vagyunk s rendre meg kellett tánczoltatnunk előfizetőink gyönyörű leányait, ha még annyian voltak is! De ugy-e hölgyeim, nem volt reánk semmi panaszuk?

A sok mulatozás után beköszöntött a farsangolókra a keserves vezeklés ideje; a rengeteg bűnök, különösen a szerelmi vallomásokat az otthoni töredelmes bankodással, vagy a *pap előtt* jóvá kell tenni. Hintsünk hamut a fejünkre, és feledjük el jó darab időre, hogy a

„Táncz a járásnak költészete” — s legyünk azután békesseges, prózai járókelők, mert megérdemljük, a miért oly sokáig hordtuk a csörgős sapkát.

»Eletted ember komolyan megfontold
S fizesd ki, ha bírod a szabó-kontót»
Bon jour, Karneval — a viszontlátásra!
Leontesz.

Irodalom és művészet.

Uj magyar ballet. Zichy Géza gróf intendáns elő fogja adatni a m. kir. operában Szabados Károlynak *Viora* című három felvonásos balletjét, melyet a bécsi opera is elő fogadott előadásra. A darabot a szerző egy ízben, még Keglevich István gróf intendánsága idejében, benyújtotta az operához s akkor elő fogadták előadásra, de miután mégse került színre mindez ideig, a szerző visszavette a darabot s csak most nyújtotta be újra. Az intendáns már megbizta Mazzantini balletmestert, hogy a darabot színre alkalmazza. Mazzantini a szükséges nemzeti táncok betanulása végett járt is már Erdélyben, a Székelyföldön. Az újdonságot még ebben az évadban előadják, megelőzve a bécsi operát.

Dumas az írók versengéséről. Dumas előszót írt Arsène Houssaye »Confession» című legújabb könyvéhez s ebben az előszóban érdekesen nyilatkozik arról a viszonyról, mely az irodalom emberei között manapság fönáll. Előszóval a régi generációt, melyet teljes volt az összhang, az újabb írókról így szól: »Az egész vonalon az egyenlőség lép előtérbe és a küzdelem a megélhetésért, mindenekelőtt az irodalomban a legnagyobb. Szomszéd a szomszédját falja föl, itt az üzleti szellem teljesen átváltozott a szellemek üzletévé. — Irotársaink között csak nagy ríkan ha vannak őszinte barátaink. — És nem tudom, ha vajon egyáltalában vannak e még versenytársak? Senki sem mondja többé magát a másik versenytársának; valamennyien a többiek fölött állóknak tartják magukat. Az új írók az első pillanattól kezdve ellenfelek. Többé már nem az iskolák harcát, hanem a boltok versenyt, vívják egymással. Rágalmazzák a látogatott üzleteket, mintha az volna a legjobb módja, hogy a maguk árui tudjanak. Pedig az irigység nem árt másnak, csak magának az irigykedőnek. »Eredj, kicsinyke állat» — szolt Tristram Shandy — s kinyitotta ablakát — a szobáját zsongó légyhez, a mely hiába igyekezett áttörni az ablaküvegen, — »eredj, kicsinyke állat, ezen a világon bőven van hely mind kettőnk számára». Találós és egészenesmondás minden légydongásra. Ezen a világon hely van elég, valamennyi író ember számára, főleg, ha elgondolom, hogy minő kicsiny az ír, a mely utánunk támad ha már nem vagyunk többé itt...»

„**Reformátusok Lapja**» ezimen egy társadalmi hetilap jelenik meg újévtől kezdve Nagy-Károlyban, mely eddig megjelent számaiban az egyházakat s a társadalmat közlelő érdeklő, fontos kérdéseket, mint a vallásalap, kongrua, elkeresztelések, kisdédovás, vasárnapügy, szocializmus, polgári házasság, anyakönyvek, vad-házasság stb tárgyalja liberális szempontból s magyar hazafias érzékkel. A lap előfizetési ára félelvre 2 frt, negyedévre 1 frt, mely a laptulajdonos Biki Károly nevére (Györgytelek, Szatmármegye) küldendő.

Zenekedvelők figyelmébe ajánljuk a most megjelent »Szabolcsi népdal-csávdás»-t a mely az idej farsang legjobb talpalá való darabjai közé tartozik. Megrendelhető *Tarcsali* Dezső könyvkereskedőnél Nyiregyházaán. Ara 80 kr.

„**Elet**» cím alatt több fiatal író kiadásában s Katona József szerkesztése mellett új havi folyóirat indult meg a fővárosban. A folyóirat irodalmi, művészeti, társadalmi és közgazdasági kérdésekkel foglalkozik. A füzetet Brandes György nagy német irodalom-történet-író értekezése vezeti be magyar fordításban »Lengyelország romantikus irodalmából», melyet az új folyóirat számára írt. — A folyóirat a Lampel cégénél jelenik meg.

Holnap, csütörtökön 1891. február hó 12-én páratlan bérletben: Csillag Teréz urnónek, a budapesti nemzeti színház első rangu művésznőjének első vendégjátékául:

Csók

eredeti vigjáték három fölvonásban.

Ezzel: **Bál után.** Monológ.

TÖRVÉNYSZÉK.

New-Yorkban halálra ítélt magyarok. Három magyar munkást, a kik a pittsburgi aczélgyárban történt zavargásokban résztvettek, — a mely alkalommal egy csoport magyar munkás a művezetőt agyonütötte — a new-yorki törvényszék gyilkosság büntetésében vétkeseknek találta s őket halálra ítélte. A pittsburgi osztrák-magyar konzul a törvényszék ez ítélete ellen protestált. Ezek a halálra ítélt magyarok alighanem tótok voltak!

A részletfizetések szabályozása.

A társadalom különböző rétegeiben folytonos panasz tárgyát képezik ama visszaélések, a melyek az ingó dolgok részletfizetés mellett való eladása körül felmerülnek. E panaszok orvoslásának módjai iránt a kereskedelmi miniszter a következő leiratot intézte a hazai szaktestületekhez:

Az ingó dolgoknak részletfizetés mellett való eladása körül elkövetett visszaélések miatt számos panasz érkezik hozzám úgy hatóságoktól, mint egyesektől s ez irányban a kereskedelmi és iparkamarák is a hazai ipar védelmére szolgáló intézkedéseket kértek. A panaszolt visszaélések két csoportba oszthatók, t. i. egyfelől azon visszaesságok, melyek általában ingó dolgok, árucikknek eladása körül merültek fel és azon visszaesságok, melyeket értékpapírok és sorsjegyeknek részletfizetések mellett való eladása körül tapasztalunk.

Ami az első csoportba sorolható panaszokat illeti, azokat a vándoriparról szóló s már előkészített törvényjavaslat utján szándékom orvosolni, minthogy ezen visszaélések leginkább a házalas és a vándoriparok utján követhetnek el s ezen iparok, valamint a megrendelések gyűjtési módjának szabályozása által a most gyakrabban előforduló visszaéléseknek is gát lesz emelhető, mi mellett hazai iparunk érdekeire is önként érthetőleg kiváló figyelemmel kívánok lenni.

Különösen számos panasz fordul azonban elő az értékpapíroknak s főképp a sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladása körül, a melyekkel kapcsolatban fölmerül a kérdés, hogy a részlet fizetésekről szóló 1883:XXXI. t.-czikk vajjon megfelel-e az e tekintetben szükséges védelem követelményeinek s a tapasztalat nem teszi-e szükségessé annak egy vagy más irányban való módosítását.

Beható megvizsgálás és megfontolás tárgyává kívánom tehát tenni azon jelenségeket, melyek az értékpapíroknak s nevezetesen a sorsjegyeknek részletfizetés mellett való eladása körül felmerülnek s nevezetesen azt, hogy az észlelt visszaesságok és visszaélések nem orvosolhatók-e a fennálló törvény keretében a törvényes határozmányoknak s nevezetesen az ellenőrzésnek pontosabb és szigorubb alkalmazása által, vagy esetleg szükséges-e az 1883. évi XXXI. t.-czikkben tulmenőleg intézkedni, akár e törvényezikk módosítása által, akár másként.

E tárgyban ismerni kívánván előzetesen a (czim) véleményét is, felhívom, hogy az 1883. XXXI. t.-cz. által szabályozott részletfizetésekre nézve s nevezetesen az értékpapírok és sorsjegyek részletfizetés mellett való eladása körül szerzett tapasztalatait kimerítő jelentésben terjessze elém s nevezetesen nyilatkozzék a felmerülő panaszok és az észlelt visszaélések természetére nézve és miután az eddig hozzám érkezett panaszok tulnyomó része abban össz-pontosul, hogy a részletfizetés vevőjének nem nyújtatik kellő biztosíték az iránt, hogy a részletekben megvett értékpapírt tényleg meg is fogja kapni, indokolt véleményét várok a (czimtól) arra nézve is, hogy a fennálló törvénynek azon határozmányára, mely szerint az iparhatóság a

részletfizetéseket foglalkozó fizetéseket évnegyedenkint egyszer megvizsgálni köteles, a vevő közönség érdekeinek megóvására elégségesnek tekinthető-e s nem kellene ez irányban egyéb óvintézkedésekről is gondoskodni s ha igen, miben álljanak ezek?

A fentebbiekkel kapcsolatban felhívom a (czimet), tegye tanulmánya tárgyává a részletfizetési módokat mellett alakult ugynevezett sorsjegytársaságok ügyét, melyek újabb időben mindinkább terjednek s terjeszse elém ez irányban szerzett tapasztalatait és illetve indokolt véleményét arra nézve, hogy az ily sorsjegytársaságok alakítása mily irányban igényelne törvényes szabályozást; minthogy legcélszerűbbnek látszik ezt a kérdést is esetleg az 1883:XXXI. t.-cz. keretén belül, illetve ennek revíziója alkalmával rendezni.

Közgazdaság.

A gabona raktározásában és tisztításában az észak-amerikaiak határozottan fölöttünk állanak; nálunk az oly hasznos gabonaraktárok, vagy miként a tengeren túl röviden nevezik, elevatorok, csak nagyon lassan honsodnak meg. A föld legnagyobb gabonaelevatorát nemrég állították fel Kansas Cityben, az északamerikai Egyesült-Államokban; kiterjedése 40 × 61 m., 64 m. toronymagasság mellett. A gabonatarályok mélysége 23 m. ilyen pedig mindössze 182 van, melyek közül a legnagyobbak egyenkint 11,000 bushelt (á 27.2 kg.) képesek befogadni. Kilenczvenegy szabadalmazott szétosztó cső segítségével tölthetők meg; 4 sínvágány fut az épületen át, illetve a mellett és egy nap alatt 300 vasuti kocsit lehet ki- és 200-at beraktározni, tehát mindössze 50,000 q-nyi mennyiséget. — A gabonaelevatornak van saját elektromos világító berendezése, elektromos csengettyű és beszélő készülékei, szócsovei, vízvezeték és személyfelvonó készüléke. A tisztító és emelő gépeket mozgóatózó gépezet 175 lóerejű, a 3 különféle aczélcsöves kazán 350 lóerejű.

Debreczeni sertés- és marhavásár.

1891. február 9 és 10-én.

(A »Debreczen» eredeti tudósítása.)

Sertés. Felhajtott 2500, eladatott 1203
Árak: Egy pár sovány sertés 1 éves 20 frttól 25 frtig. Egy pár sovány sertés 2 éves 30 frttól 35 frtig. Kővér sertés kilója 40 krtól 43 krig.
Marha és ló. Felhajtott: ló 690 darab, marha 1280 drb. Eladatott: ló 130 drb, marha 943 drb.

Árak: Egy pár kihizott ökör 240 frttól 300 frtig. Egy pár hizott tehén 140 frttól 200 frtig. Egy pár elsőrendű jármos ökör 250 frttól 400 frtig. Egy pár másodrendű jármos ökör 180 frttól 210 frtig. Egy pár harmadrendű jármos ökör 140 frttól 180 frtig. Egy pár negyedfű tinó 80 frttól 140 frtig. Egy pár harmadfű tinó 60 frttól 100 frtig. Egy pár rugott borjú 30 frttól 60 frtig. Egy drb bika 60 frttól 189 frtig. Egy db igás ló 100 frttól 180 frtig. A vásár tehát az előbbiekhöz képest most *gyenge* volt.

Felelős szerkesztő: **Kósa Barna.**
Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő és **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

ELADÓ.

Az Egyháztéren levő 339. és 340. sorszámú házak ondódi és új osztású földjei eladó.

Értekezhetni **Zádor Lajos** ur üzletében, vagy Des Combes Henrik ügyvéddel Piacz-utca 2145. sz. a.

Kiadó lakások.

A nap-utca 2500 szám alatt levő ház, május 1-től több évre **kiadó**, esetleg kedvező feltételek mellett **eladó**. Értekezhetni felőle czegléd-utca 48. sz. alatt a tulajdonossal.

UJONAN FELSZERELT GONDY és EGEY FÉNYIRDÁJA.

(Csupán Teleky-utca 6-ik szám alatt.)

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy az **egész monarchiában legnagyobbnak** ösmert és páratlan szerkezetű **uj üveg fedéllel ellátott** műtermünket minden e szakmánkba vágó kellékekkel

ujonnan felszereltük. Nevezetesen:

I. Français Antiplanet objectiv, egy méter átméretű Camera-val. Életnagyságu fényképek közvetlen felvételére

II. Egy kisebb objectiv pillanatnyi záróval. Felvételi időtartama: 200-ad másodperc. Gyermekek, állatok s mozgó tárgyak biztos felvételére.

III. Különböző díszletek:

1) 8 darab háttér a híres velencei festő **Moro** által festve: Salon, díszterem, templom belseje, téli táj, parkos, sziklás, tavas s sás tájak, és a hátterekhez kellő előtérrel.

2) balusterek, oszlopok, lépcsőzetek, zsámolyok, emelvények, hinták, csónak.

IV. Staffage-ok:

1. A legkülönböző gyermekjátékok, zenélő órák a gyermeki kedélyek felelevenítésére.

2. Állatok: kutyák, galambok, tyukok.

3. Dísz és közönséges korsók, ékszertartók és vázák.

V. Dísznövények, főnyes és gyepes ponyvák, selyenterítők, függönyök.

VI. Virágok: cserepes, kézi, és menyasszonyi bouquet-ok, guirland-ok, pálmák, Makart-boquet-ok.

VII. Új mellékterem, melyben a felvett kész fénykép kifestéséhez szükséges színvázlat közvetlen a természet után — egy negyed órai ülés alatt — elkészítetik.

VIII. Így műtermünk minden kigondolható eszközökkel és staffageokkal végleg el lévén látva, képesek vagyunk: Minden tetszés szerinti rajz vagy festmény után úgy egyes, mint több személyből álló — egész 60 személyig — festői csoportozatot a leghivebben utánozva magában a műteremben (nem udvaron) előállítani. Kéretik tehát a t. hölgyközönség a divatlapokban vagy más képes lapban megfelelő egyéniségükhöz mért tetszetős pose-okat magukkal elhozni, legalább izlése és kívánsága felől tájékozást nyujt. Fényképeket nem kérünk. — Célünk épen nem chablon-szerű fényképeket, de festői rajzokat fényképezve visszaadni modelle-inkben.

25 éven át a szenvedély legbensőbb érzetével folytatott üzletünk hű pártolását azzal véljük a t. közönségnek leghálásabban viszonzni, hogy az *árakat* szem előtt tartva mindig a legfinomabb kivitelű, a *legolcsóbbra* szabtuk.

➡ Kirakatainkban és műtermünkben csak saját terményeink vannak kiállítva. ➡

Kiváló tisztelettel:

GONDY és EGEY.

H I R D E T É S E K

a „DEBRECZEN“ részére **jutányos áron**
fölvétetnek a kiadóhivatalban.

A hirdetések vagy Szinay Gyulához (csapó-utca, 383. sz.), vagy
egyenesen a kiadóhivatalba [nagy-uj-utca, 1702. sz.] küldendők.